

Ik weet niet hoe ik dit moet zeggen.

Ik heb nooit van mijn ouders geleerd waar ik mijn emoties moest stoppen. Als gevolg kregen mijn deuren kraters, eindigden mijn relaties in het vluchten en tel ik tegels, of de bakstenen in gebouwen, of elke rode auto na een zwarte - om maar niet te voelen. Nu zit ik op mijn tram te wachten die mij zal brengen naar een emotieregulatie behandelgroep, waar ik tegen vreemdelingen meer durf te vertellen dan aan de twee mensen die mij de wereld in hebben gebracht.

Het is een gure februari ochtend. Als bezigheidstherapie kijk ik om mij heen, naar de wakker wordende stad. Warme walmen uit schoorstenen kruipen omhoog en hechten zich aan de grijze wolkendecken.

Hoe ben ik zo geworden? Van wie heb ik die gevoeligheid, de neiging tot zelfdestructie, mijn onuitstaanbare eenzaamheid? Ik vraag me af of mijn ouders ook weleens de leegte voelen. In de late uren, wanneer de wereld slaapt en er niemand naar hen kijkt. Kunnen zij het zich dan wel veroorloven? Ik vraag me af of hun ruwe werkhands ooit hebben afgetast naar een gat in hun hart, of ze het erkenden en de neiging hadden het te dichten met porschuim.

Zij vinden eenzaamheid een luxeprobleem. Als zij verdriet voelen, stoppen ze het weg in wijnglazen, Jackie Chan films en in het repareren van spullen die niet kapot zijn.

Naast me wordt een klein meisje opgetild door haar vader en neergezet op zijn schouders. Ze giert het uit van blijdschap. Ik vervloek ze, heb opeens de drang om mijn middelvinger op te steken naar dat kind. Ik weet niet waarom, misschien omdat ik kinderen haat, misschien omdat ik niet meer weet wanneer de laatste keer was dat ik mijn moeder heb geknuffeld of meer dan vijf zinnen met mijn vader heb uitgewisseld.

Ik kan me niet herinneren dat er veel liefde thuis was. Mijn ouders communiceerden met elkaar in korte, pragmatische zinnen. Geen kus, geen omhelzing. Op dinsdagen, de enige dag dat ze vrij waren en we met z'n drieën aten, werd er aan de eettafel zelden gepraat, want anders 'kan je je verslikken in je voedsel en sterven', aldus mijn vader.

Hun eelthanden zijn bestemd voor werk, arbeid, niet om mij vast te houden. Ik herinner me de middagen in het Chinese restaurant. Ik herinner me het donkergroene tapijt onder mijn handen toen ik over de grond kroop tijdens verstoppertje, de gouden draak die me streng aankeek, het klepje van de afhaal dat open en dicht, open en dicht ging.

Mijn vader is de chefkok en mijn moeder gastvrouw. Toch stond zij altijd in de keuken wanneer ik uit school kwam. Een klein Chinees vrouwtje tussen de koks en de grote wokpannen en het laaiende vuur. Ze probeerde krampachtig allerlei westerse gerechten voor me te maken, nadat ze zag hoe mijn lunchbox iedere keer vol en onaangetast terugkwam.

De eerste keer dat ik schaamte voelde was in het lunchlokaal van groep drie. Mijn klasgenoten wezen naar mijn rijstmaaltijd met pindakaas en leverworst vingers, lachend met spot. Ik negeerde de eetstokjes onderin mijn tas en besloot dat het beter was om met mijn handen te eten. Het is wonderbaarlijk om te zien hoe het eten waar ik belachelijk om werd gemaakt nu hip is, een trend, een ticket naar wereldsheid, een gat in de markt voor witte horecatijgers die kunstmatige authenticiteit en oriëntalistische sensatiezucht verkopen. Exotisch, maar niet té, want het moet wel behapbaar blijven. Mijn schaamte gereduceerd tot een Frankenstein bao bánh mì hamburger. Om anders te zijn is om tegelijkertijd bewonderd en geminacht te worden.

Ik heb mijn moeder nooit bedankt voor haar tosti's en poffertjes, maar betaalde haar terug met ondankbaarheid. Met spot voor haar onvermogen om Nederlandse woorden correct uit te spreken. Met verbitterd verwijten om een liefde waarnaar ik verlangde, maar nooit kreeg, niet wetend dat de zachtheid van mijn ouders in iets anders verborgen zat. In de pannen en potten en schotels, hun affectie open en bloot op het bord dat elke dag voor mij lag. In Chinese school op zaterdagen waar ik niet naartoe wilde. In de keer dat ik met mijn vader mee mocht naar de Sligro en hij een kilo haribo kersen voor me kocht, omdat ik alles mocht kiezen wat ik wilde.

Terwijl de tram opdoemt aan de horizon, begin ik het te begrijpen. Het was voor hen geen keuze om hun pijn en nijd weg te stoppen, maar een noodzaak, een vanzelfsprekendheid. Ik hoefde niet op vijftienjarige leeftijd te spijbelen om in de keuken te staan. Ik hoefde niet afscheid te nemen van mijn vrienden, omdat ik in het buitenland moest werken. Mijn voorspoed liet me een droefheid voelen waar mijn ouders geen tijd voor hadden. Zij hebben niet de luxe om stil te staan, om hun huid te ontdoen van eelt, om zacht, kwetsbaar te zijn.

Er ontsnappen wolkjes uit mijn mond wanneer ik uitadem en mijn wangen gloeien van de kou. De tram komt sjokkend aan bij de halte. De lucht is nog even grijs en ondoordringbaar, maar het is helder voor mij. Mijn ouders stopten hun liefde nooit weg. Het was er altijd geweest, slechts niet op de plekken waar ik het verwachtte te vinden.

Ik heb nooit geleerd hoe ik mijn liefde naar iemand moet uiten. Maar als zij dat kunnen, dan kan ik het ook. Dus doe ik het op de enige manier die mij vertrouwd voelt, in een tekst, de woorden zuiver en standvastig op het witte papier. Ik ben dankbaar voor ze. Onuitputtelijk, ontegenzeggelijk dankbaar. Ik zal het altijd zijn.

De tramdeuren gaan open en ik stap in.